

VRIJSTELLINGSREGELING EXAMENS

mbo-opleidingen en derde leerwegtrajecten

VOOR HET VERZILVEREN VAN BEHAALDE RESULTATEN

Geldigheid:	Vanaf 1 augustus 2022
Versie:	2.1
Vastgesteld door CEC op:	28 juni 2022

Inhoudsopgave

1. Vrijstellingsregeling examens	4
1.1 Voor wie geldt deze vrijstellingsregeling?.....	4
1.2 In welke situaties kan je geen vrijstelling krijgen?	4
1.4 Aanvragen van een vrijstelling.....	5
1.5 Algemene afspraken.....	5
1.6 Vrijstelling voor verschillende soorten examens	6
1.7 Verantwoording	7
1.8 Registratie van vrijstellingen	7
1.9 Niet eens met het besluit?	7

INLEIDING

Het Alfa-college wil jou een opleiding bieden die past bij je persoonlijke leerroute. Je loopbaanbegeleider en je coach zullen hier met jou gesprekken over voeren, bijvoorbeeld over als je examens in je vorige opleiding hebt behaald, die je in je nieuwe opleiding weer moet doen.

Deze vrijstellingsregeling kan je helpen of en hoe je een vrijstelling kan aanvragen. Je mag ook het resultaat op je eerdere examens verbeteren.

Als je ervoor kiest om een vrijstelling aan te vragen, dan stuur je een e-mail met je aanvraagformulier naar het studentenservicecentrum (SSC) op jouw locatie. Dit aanvraagformulier vind je op de website van het Alfa-college en ook op AlfaConnect als je je daar aanmeldt met je AC-mailaccount. Het SSC zorgt ervoor dat de locatie-examencommissie (LEC) jouw aanvraag bespreekt. Het SSC informeert je binnen 2 werkweken per e-mail over het besluit van de LEC. Als er nader onderzoek gedaan moet worden en de aanvraag niet binnen 2 werkweken kan worden afgerond, dan word je daar binnen 2 werkweken over geïnformeerd.

Heeft de LEC besloten dat je vrijstelling krijgt voor een examen(onderdeel), dan hoeft je dit examen niet meer te doen. Samen met je coach ga je kijken hoe deze vrijstelling past binnen jouw persoonlijke leerroute. Mogelijk heb je vragen waar je antwoord op zou willen hebben, bijvoorbeeld: Is het mogelijk om je opleiding te versnellen? Of ga je de vrijgekomen tijd besteden aan een onderdeel van je opleiding dat je moeilijk vindt? Of misschien wil je een extra keuzedeel doen omdat dit je helpt bij je toekomstige baan of vervolgopleiding?

Belangrijk!

De informatie in deze vrijstellingsregeling is belangrijk, maar soms ook moeilijk te begrijpen. Als je iets niet begrijpt, zeg dit dan tegen je coach. Je coach kan het je uitleggen.

1. Vrijstellingsregeling examens

1.1 Voor wie geldt deze vrijstellingsregeling?

Deze vrijstellingsregeling is voor alle studenten die een vrijstelling willen aanvragen voor eerder behaalde examenresultaten en geldt voor alle vrijstellingsverzoeken vanaf 1-8-2022.

Bekijk altijd de onderwijs- en examenregeling (OER) van je opleiding; hierin staat of wordt verwezen naar de informatie over de zak-/slaagregeling.

Als de wet- en regelgeving verandert, dan wordt ook deze vrijstellingsregeling aangepast.

1.2 In welke situaties kan je geen vrijstelling krijgen?

- a. Studenten die op vmbo-niveau examens hebben gedaan, kunnen geen vrijstelling krijgen voor taal en rekenen. Zij moeten op het mbo de taal- en rekenvaardigheden onderhouden.
- b. Studenten die op hbo- of universitair niveau examens hebben gedaan, kunnen geen vrijstelling krijgen voor taal en rekenen. Dit is in de [nota van toelichting](#) bij de wetgeving bepaald.
- c. Zij-instromers die een EVC-rapport hebben, kunnen op basis van dit rapport geen vrijstellingen krijgen.
- d. Er zijn geen mogelijkheden voor de examencommissie tot het geven van vrijstellingen voor bpv, loopbaan en/of burgerschap, omdat je deze onderdelen niet afrondt met een examen. Voor bpv staat onder andere een urenverplichting en voor loopbaan en burgerschap staat een inspanningsverplichting.
De opleiding kijkt altijd naar wat er gedaan is en wat er nodig is aan uren en inspanning bij een nieuwe inschrijving en zal je hier over informeren.

1.3 Bijzondere situaties waarbij je geen vrijstelling hoeft aan te vragen

- a. Bij resultaten die bij het Alfa-college behaald zijn op examenonderdelen voor generiek Nederlands, rekenen en Engels hoef je **geen** vrijstelling aan te vragen. Deze resultaten volgen jou automatisch vanaf 1 augustus 2019 als je van opleiding verandert; met of zonder diploma. Voorwaarde voor rekenen en lezen/luisteren (Nederlands, Engels) is dat een centraal examen is gedaan bij de vorige opleiding; anders gaat het resultaat niet mee omdat je dan geen vrijstelling kan krijgen. Voor de examens schrijven, gesprekken voeren en spreken geldt dat deze na 1 augustus 2013 zijn afgenomen.
- b. Je hoeft **geen** vrijstelling aan te vragen als je ingeschreven blijft staan op een kwalificatie/opleiding met hetzelfde crebonummer, maar de inschrijving wijzigt van:
  - leerweg
  - cohort
  - locatie
  - inschrijving op domein naar kwalificatie
  - inschrijving op kwalificatiedossier naar kwalificatie

De examencommissie zorgt er in deze situaties voor dat de eerder behaalde resultaten ook zichtbaar worden bij de nieuwe inschrijving in Eduarte.

- c. Bij wijziging van de inschrijving kunnen eerder behaalde resultaten op keuzedelen automatisch zichtbaar zijn in Eduarte. Dit hangt af van de keuzes die de locatie heeft gemaakt bij de inrichting van

de keuzedelengids en de inrichting in Eduarte. Als je eerder behaalde resultaten op keuzedelen ziet staan bij de huidige inschrijving, dan hoef je **geen** vrijstelling aan te vragen.

1.4 Aanvragen van een vrijstelling

Voor het aanvragen van een vrijstelling, maakt het verschil of je het resultaat hebt behaald bij het Alfa-college of bij een andere school. Hieronder worden beide situaties beschreven:

Resultaat behaald bij het Alfa-college

Je kan een vrijstelling aanvragen voor een keuzedeel of een beroepsspecifiek onderdeel. Hiervoor vul je het aanvraagformulier 'Vrijstellingen examens' in en verstuur je deze per e-mail naar het SSC op de locatie. Je hoeft verder geen bewijzen mee te sturen.

Resultaat behaald bij een andere school/instelling

Je kan een vrijstelling aanvragen voor generiek Nederlands, rekenen en/of Engels (N4), een keuzedeel of een beroepsspecifiek onderdeel. Hiervoor vul je het aanvraagformulier 'Vrijstellingen examens' in. Je stuurt dit aanvraagformulier per e-mail naar het SSC op de locatie, samen met een kopie van je diploma en de resultatenlijst¹ die hoort bij dit diploma of een digitaal uittreksel uit het diplomaregister. Als je geen diploma hebt behaald, dan stuur je alleen een overzicht mee van de resultaten die je hebt behaald.

1.5 Algemene afspraken

- a. De locatie-examencommissie is de enige die vrijstellingen voor examens of onderdelen daarvan mag geven.
- b. De locatie-examencommissie kijkt of je met het eerder behaalde resultaat een diploma kan halen. Dat kan betekenen dat ook onvoldoendes kunnen worden meegenomen bij vrijstellingen. Voor het nieuwe diploma geldt altijd de zak-/slaagregeling zoals die in de onderwijs- en examenregeling (OER) is opgenomen. Het kan betekenen dat je het examen alsnog moet doen om te kunnen slagen.
- c. Als je een vrijstelling hebt gekregen voor een generiek examenonderdeel, dan is deze vrijstelling voor onbepaalde tijd geldig zolang je bij het Alfa-college bent ingeschreven. Ook als je binnen het Alfa-college verandert van opleiding; met of zonder diploma.
- d. Als je een vrijstelling hebt gekregen voor een examen, dan is deze vrijstelling geldig binnen de opleiding waarvoor je bent ingeschreven. Als je verandert van opleiding, dan moet opnieuw bekeken worden of de vrijstelling daarvoor geldig is.
- e. Als het examen in het buitenland is afgenomen, dan moet voor dit examen vrijstelling aangevraagd worden bij de locatie-examencommissie. Dit is nodig omdat de Nederlandse wet beperkt is tot het Europees Nederlands grondgebied.
- f. Deze vrijstellingsregeling regelt alleen de vrijstellingen voor een examen; niet voor de lessen. Als je vrijstelling krijgt, dan overlegt de coach met jou over de invulling van de vrijgevallen onderwijstijd.

---

¹ Dit kan een schoolverklaring zijn als de centrale examinering nog niet was ingevoerd. Ook een instellings- of mbo-verklaring is mogelijk.

1.6 Vrijstelling voor verschillende soorten examens

Bij een opleiding worden verschillende examens afgenomen. Hieronder staat beschreven waarvoor een vrijstelling kan worden aangevraagd.

Vrijstelling voor beroepsspecifieke examens

De locatie-examencommissie baseert zich op de volgende punten:

- De eisen van het behaalde examen moeten gelijk zijn aan het examen waarvoor je een vrijstelling aanvraagt. Dit betekent dat de inhoud, het niveau en de context van deze examens voldoende moeten overeenkomen. De reden hiervoor is dat beroepen kunnen veranderen en vaardigheden kunnen wegzakken. De examencommissie moet een afweging maken of de inhoud, het niveau en de context in voldoende mate overeenkomen tussen wat je gedaan hebt en waar je vrijstelling voor vraagt.
- Jij bent verantwoordelijk om naar bovenstaande onderzoek te doen, bijvoorbeeld met hulp van de opleiding, en de uitkomsten van de vergelijking op inhoud, niveau en context, bij de locatie-examencommissie aan te leveren.
- Zo nodig controleert de examencommissie het landelijk vastgestelde kwalificatiedossier om te controleren of er voldoende overeenkomst is.
Zo kan een diploma of certificaat van een erkende externe organisatie worden vergeleken met de eisen van het examen. Een erkende externe organisatie is bijvoorbeeld de KNVB.

Vrijstelling voor generieke examenonderdelen Nederlands, rekenen en Engels (N4)

Wanneer je de resultaten bij het Alfa-college hebt behaald, dan hoef je de vrijstelling niet aan te vragen. De resultaten volgen jou in een nieuwe inschrijving bij het Alfa-college.

- Je kan bij een opleiding op niveau 1 en 2 een opgehoogd cijfer hebben behaald voor Nederlands 2F. Dit opgehoogde cijfer wordt gebruikt bij het verlenen van een vrijstelling voor niveau 3. Het cijfer wordt niet verlaagd.
- Je kan bij een opleiding op niveau 3 een cijfer voor Nederlands 2F hebben behaald. Dit cijfer wordt gebruikt bij het verlenen van een vrijstelling voor niveau 2. Het cijfer mag niet worden opgehoogd.
- Bij pedagogisch werk kan er sprake zijn van een hogere taaleis als onderdeel van de wettelijke beroepsvereisten. Raadpleeg daarvoor de OER, Hoofdstuk 1 en het diplomaplan van je opleiding.
- Studenten die met een opleiding starten vanaf 1 augustus 2022 hebben te maken met nieuwe rekeneisen. Dit kan van invloed zijn op een vrijstelling.
- Volg de stroomschema's die als bijlage zijn toegevoegd, om te bepalen of je mogelijk in aanmerking komt voor een vrijstelling.

Vrijstelling voor keuzedeelexamens

- De eisen van het behaalde examen moeten gelijk zijn aan het examen waarvoor je een vrijstelling aanvraagt. Dit betekent dat de inhoud, het niveau en de context van deze examens voldoende moeten overeenkomen. De reden hiervoor is dat beroepen kunnen veranderen en vaardigheden kunnen wegzakken. De examencommissie moet een afweging maken of de inhoud, het niveau en de context van het keuzedeel in voldoende mate overeenkomen tussen wat je gedaan hebt en waar je vrijstelling voor vraagt.
- Jij bent verantwoordelijk om naar bovenstaande onderzoek te doen, bijvoorbeeld met hulp van de opleiding, en de uitkomsten van de vergelijking op inhoud, niveau en context, bij de locatie-examencommissie aan te leveren.
- Zo nodig controleert de examencommissie het landelijk vastgestelde keuzedeeldossier om te controleren of er voldoende overeenkomst is.

Zo kan een diploma of certificaat van een erkende externe organisatie worden vergeleken met de eisen van het examen. Een erkende externe organisatie is bijvoorbeeld de KNVB.

- Een keuzedeel mag geen overlap hebben met de kwalificatie. Een keuzedeel is immers een verrijking. De examencommissie controleert of er overlap is.
- Volg het stroomschema keuzedelen om te bepalen of je mogelijk in aanmerking komt voor een vrijstelling voor (een deel van) een keuzedeel of voor een deel van de kwalificatie.

1.7 Verantwoording

De regels voor vrijstelling in deze vrijstellingsregeling hebben de volgende (juridische) basis:

- de Wet Educatie en Beroepsonderwijs (WEB)
- het Examen- en kwalificatiebesluit beroepsopleidingen WEB, inclusief de nota van toelichting
- de Wet referentieniveaus Nederlandse taal en rekenen
- de visie op Leren, Begeleiden en Waarderen en de daaruit voortkomende richtinggevende uitspraken van het Alfa-college

1.8 Registratie van vrijstellingen

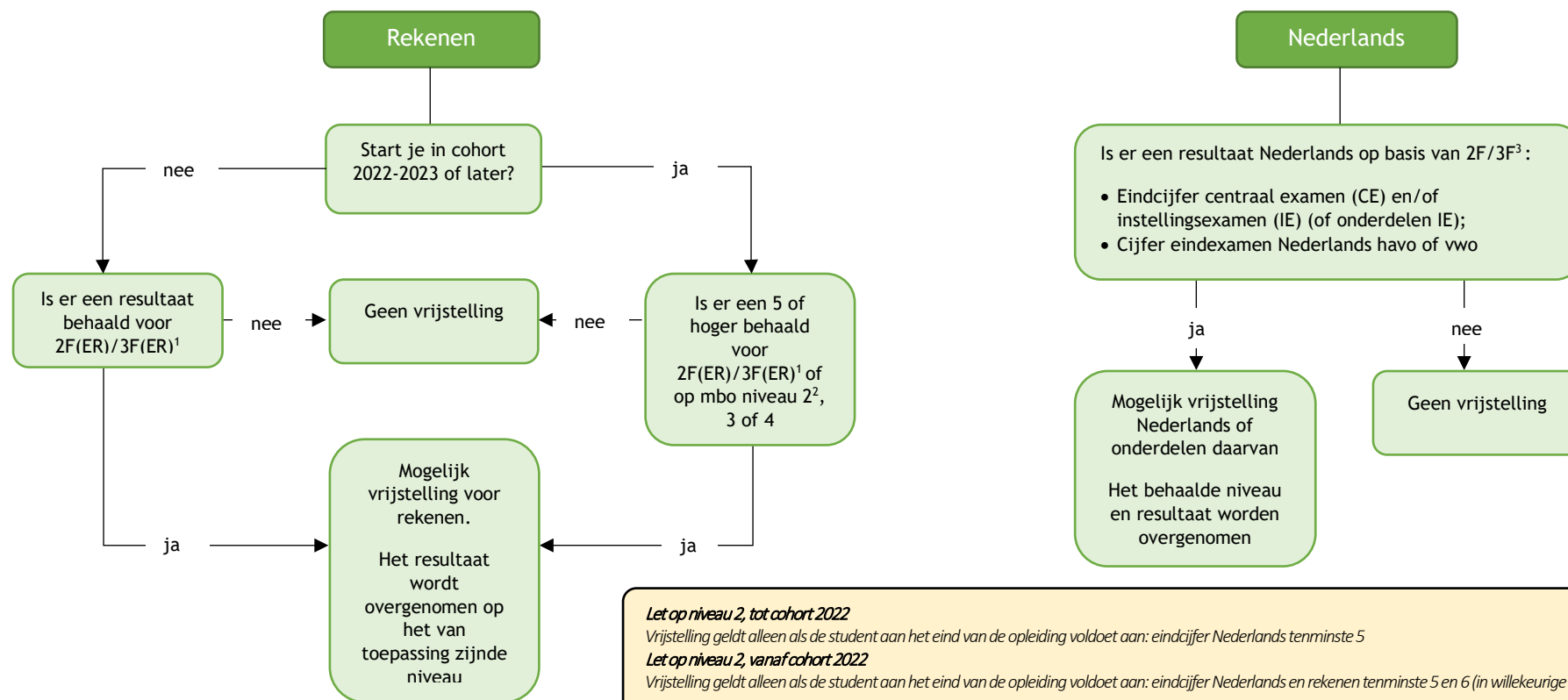
Als je een vrijstelling krijgt voor een exameneenheid of voor een examenonderdeel, dan wordt dit geregistreerd in Eduarte. Je kan in Eduarte en op de resultatenlijst bij het diploma zien voor welke examenonderdelen je vrijstelling hebt gekregen.

1.9 Niet eens met het besluit?

Als je het niet eens bent met een toe- of afwijzing van een vrijstelling, dan kan je tegen het besluit een bezwaar indienen bij de examencommissie. Dit is geregeld in het examenreglement van het Alfa-college.

Bijlage

Schema vrijstellingen niveau 1, 2 en 3 - rekenen en Nederlands

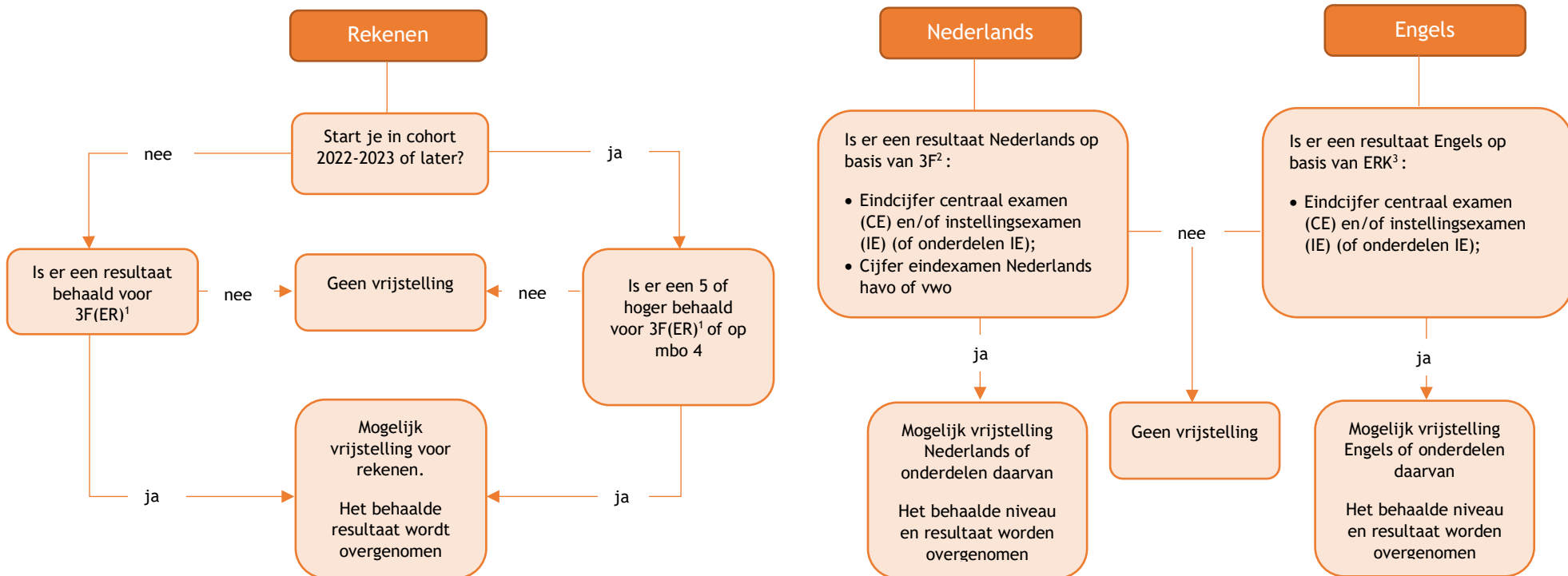
¹ Invoering examinering rekenen 3F en 3F-ER voor mbo vanaf 2015-2016, rekentoets havo/vwo vanaf 2013-2014. Examinering rekenen 2F en 2F-ER (uitgezonderd behaald resultaat vmbo) op basis van referentiekaders voor mbo vanaf 2016-2017

² Voor een vrijstelling voor rekenen in een niveau 3 opleiding komen alleen de resultaten op 2F(ER), 3F(ER), mbo niveau 3 en mbo niveau 4 in aanmerking.

³ Invoering examinering Nederlands 3F voor mbo vanaf 2014-2015, Nederlands 3F op basis van referentiekader voor havo/vwo vanaf 2009-2010. Nederlands 2F op basis van referentiekaders voor mbo vanaf 2015-2016

Schema vrijstellingen niveau 4 - rekenen, Nederlands en Engels

Let op tot cohort 2022

Vrijstelling geldt alleen als de student aan het eind van de opleiding voldoet aan: eindcijfer Nederlands en Engels tenminste 5 en 6 (in willekeurige volgorde)

Let op vanaf cohort 2022

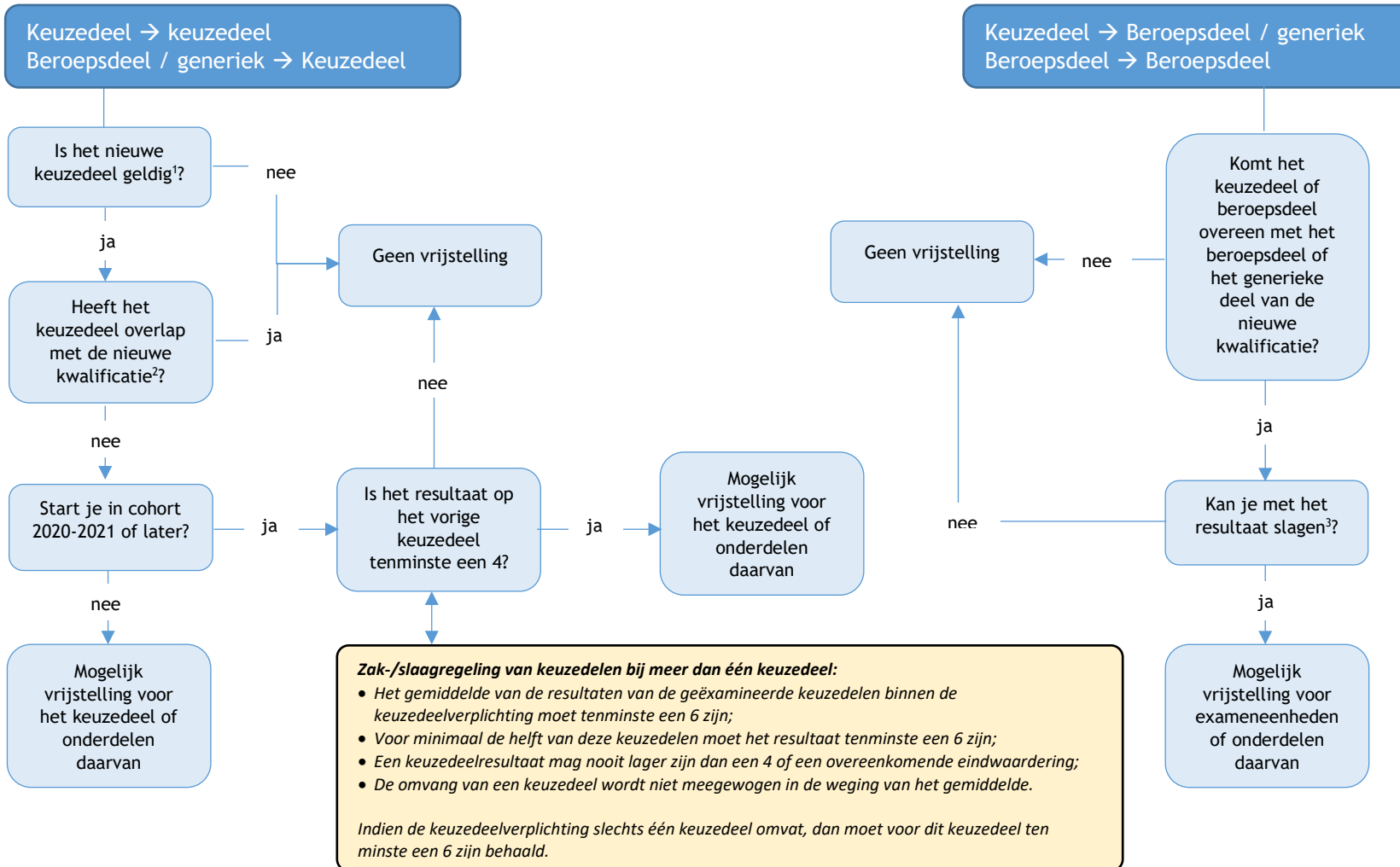
Vrijstelling geldt alleen als de student aan het eind van de opleiding voldoet aan: eindcijfer Nederlands, Engels en rekenen tenminste 5 en 6 en 6 (in willekeurige volgorde)

¹ Invoering examinering rekenen 3F en 3F-ER voor mbo vanaf 2015-2016, rekentoets havo/vwo vanaf 2013-2014.

² Invoering examinering Nederlands 3F voor mbo vanaf 2014-2015, Nederlands 3F op basis van referentiekader voor havo/vwo vanaf 2009-2010.

³ Invoering examinering Engels op basis van ERK voor mbo vanaf 2016-2017 (mits in dit schooljaar geëxamineerd met een pilot centraal examen). Op basis van havo- (vanaf 2009) of vwo- (vanaf 2010) resultaat is een vrijstelling mogelijk voor het eindresultaat Engels of onderdelen daarvan. Niveau instellingsexamens havo/vwo is B1.

Schema vrijstellingen keuzedelen en beroepsdelen

¹ Voor het checken van de geldigheid van keuzedelen zie deze [link](#)

² Voor de overlapchecker zie deze [link](#)

³ Voor de diploma-eisen: kijk op 'mijn studiegids' (AlfaConnect) in hoofdstuk 4 van de OER (diplomaplan)